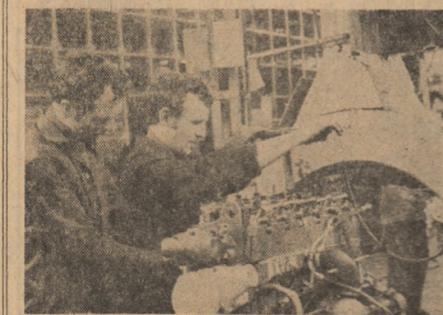

Scârteia tinerețului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Din cronică întrecerii

Însemnate depășiri de plan la producția-marfă

Vasta problematică abordată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în magistrala cu caracteristică de tribună...

300 000 tone de lignit și cărbune livrate beneficiarilor

Cu producția suplimentară realizată în prima decadă a lunii septembrie, colectivele aparținând Combinatului minier Ploiești au ridicat la circa 300 000 tone cantitatea de lignit și cărbune energice...

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN FORȚA CATALIZATOARE A ENERGIILOR CREATOARE ALE ÎNTREGULUI POPOR

prin declarații, ei el trebuie să se materializeze în partid...

Idei-forță ale devenirii noastre revoluționare

Desigur, după cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, rolul partidului, eforturile sale de organizare și dinamizare a muncii și vieții întregului popor...

a rezolvă în condiții mereu mai bune sarcinile și problemele încredințate, orice nou succes raportat în muncă...

Paridul ne cheamă la muncă, la creație, ne îndeamnă să facem totul pentru țară și popor...

TRAIAN GANJU

(Continuare în pag. a V-a)

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

a primit pe Saad Mohamed Ahmed, președintele Federației Generale a Sindicatelor din Egipt

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit, la 12 septembrie, pe Saad Mohamed Ahmed, președintele Federației Generale a Sindicatelor din Egipt...

evidențiate bunele relații de prietenie și colaborare dintre România și Egipt, subliniindu-se importanța dialogului la cel mai înalt nivel...

Președintele României s-a pronunțat, totodată, pentru încetarea, în cel mai scurt timp, a războiului dintre Iran și Irak...

Noile exigențe ale organizării și conducerii producției

Sarcinile de muncă, îndeplinite cu egală răspundere în toate schimburile!

Un adevăr statuat de realitate: împlinirea în producție sint generate de un climat exigent de muncă, pus sub semnul responsabilității...

In raidul-anchetă întreprins în municipiul Baia-Mare, la ÎNTEPRINDEREA TEXTILĂ BAIĂ-MARE — cel mai numeros colectiv de oameni ai muncii din județ — am surprins...

pecerul de serviciu. Ne aduce la cunoștință că în întreprinderea respectivă se desfășoară în normal, că nu au fost probleme. Un mic început de incendiu, câteva defecțiuni ale puterii active în rețeaua întreprinderii...

UNDE ESTE LOCUL DE MUNCA AL ȘEFULUI DE SCHIMB?

Este ora 18.30. La intrarea în întreprindere ne întâmpină (pe lângă paznic care era, evident, la postul său) Irina Nea, dis-

zindu-și" de treabă. La filatura I, sectorul șef care am fost în vizită, ne întâmpină un tânăr. Erau opte doar câteva dintre mașinile cu defecte majore care așteptau asistența tehnică de dimineață și cele câteva unde exista deja un stoc de marfă. Ne exprimăm dorința să fim puși în legătură cu "sefa de schimb" și ne și închipuim cit de greu este de

profundarea cunoștințelor și a experienței. Caracteristică, substanțiale, este în primul rând efortul moral. Înaltă pregătire și metoda pedagogică, ele reprezintă hărul profesorului.

EMERIC SEKELY

(Continuare în pag. a V-a)

O PROBLEMĂ A ÎNTREGII SOCIETĂȚI: FORMAREA TINERILOR PENTRU MUNCĂ ȘI VIAȚĂ PAGINA A 2-A

Municipal Zalau

Foto: O PLECAN

SE APROPIE DESCHIDEREA NOULUI AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT

INSTITUTUL POLITEHNIC BUCUREȘTI — AVANPOST AL ȘTIINȚEI ȘI AL GÎNDIRII CREATOARE

In peisajul universitar al țării, complexul noului sediu al Politehnicii bucureștene s-a delinit și se definește ca un autentic focar de cultură și creație, de formare a unor specialiști de înaltă competență profesională pentru numeroase domenii de activitate.

Activitățile de cercetare-proiectare și producție realizate de-a lungul anilor în acest edificiu, pe suprafața de 100.000 mp, au fost organizate în jurul a două axe principale: cea a prim: aia de proiectare și cea a doua: cea de producție.

Întregi de specialiști, peste 67 000 din 1966 încocace, oameni superiori pregătiți pentru aproape toate domeniile de activitate, ceea ce reprezintă fiecare al 3-lea cadru din industrie și cercetare din țară, împlinit în același interval de timp.

STAREA DE PERFORMANȚĂ

Racondarea școlii noastre politehnice la cotele creativității impuse de revoluția tehnicoștiințifică, s-a materializat în-

tre altele în importante mutații în privința procesului de instruire, care a devenit strins legat de cercetare și producție, înțelegerea strategiei privind asigurarea acestui principiu la baza învățământului de toate gradele fiind opera secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Pe lângă faptul că cercetarea științifică a devenit parte componentă a procesului de formare a tinerilor, în spiritul unei riguroase gândiri științifi-

ce, dinamismul economiei naționale, cerințele ei firești de modernizare și diversificare au impus o strategie pe măsură, în concordanță cu aceste exigențe calitative. Să reținem pentru început că în 1968 se constituia Facultatea de Automatică; în 1970, Facultatea de Aeronavă, iar în 1974, prin fuzionarea facultăților de chimie și inghe-

ALEXANDRU STROE

(Continuare în pag. a IV-a)

ELAN CREATOR

A învăța pentru a duce mai departe înaltă dragoste de carte, hotărâtoare pentru progres, pentru destinul omului, pentru certitudinea sale. A învăța pentru întemeiere, această ar fi esențială măsură a efortului. De aici începe înțelegerea, impactul dintre cunoscut și necunoscut. De aici încep marile rosturi care au menirea de a fixa un timp. Un timp al fiecăruia și al generațiilor, un mesaj umanist de înaltă sinteză.

dividuală este în consens, cind particularitățile aptitudinilor capătă vizibil relief de la o zi la alta, rostul școlii este împlinit.

M-am oprit nu demult la fermecătoarea operă publicistică de tinerețe a profesorului Onisifor Ghibu. Impresionantă pledoarie pentru școlii, pentru idealurile umaniste ale școlii românești, pentru rolul și responsabilitatea școlii. Imens dar făcut tinerilor de către Editura "Eminescu", opera acestui fiu al Ardealului care a militat prin propriul său exemplu, dovedindu-se unul dintre marii noștri pedagogi!

Eforturile căutătorilor școlii românești de astăzi sint elevence în foarte multe privințe. Un climat autentic, romantic al sirguinței, al receptivității marilor valori a născut una din marile perspective ale timpului. Deschiderea structurii învățământului spre științele umaniste asigură în cadrul acestui climat un bogat fond de personalitate elevilor și studenților.

IOAN VIERU

O problemă a întregii societăți

FORMAREA DETELOR DE LA MUNCA SĂNTĂ

Școala — spațiu al spiritului creator

Una din misiunile importante ale învățământului este aceea de a crea premisele formării unor specialiști și oameni de știință apti să răspundă într-un viitor apropiat celor mai înalte exigențe ale cercetării și creației în domeniile aflate în continuu progres ale științei și tehnicii. Inteligența creatoare se cultivă încă de la cea mai fragedă vârstă, marile reușite de mai târziu oglindind, în fapt, calitatea pregătirii din școală, antrenamentul sistematic al minții după rigorile pedagogice moderne. Despre felul în care se educă în școală zestrea pentru activitatea științifică, aplecarea spre teritorii încă neexplorate, creativitatea, am dialogat de curând cu cadre didactice de la Liceul nr. 34 din Casașă.

trebuie să ieșim obligatoriu din schematism. A te crampona de litera manualului este o greșală. De aceea am salutat inițiativa de a se da anul acesta la examene subiecte în spiritul manualului, fără a-l copia întocmai. Există profesori care le dau elevilor seturi de probleme gata rezolvate pe care aceștia le învață pe de rost. O astfel de practică mi se pare un dezastru din punct de vedere creativ. Invățarea mecanică nu are ce căuta în învățământul modern, ea fiind cel mai sigur mijloc de paralizare a imaginației, al impulsului firesc spre căutare, spre nou. Formalismul și închistarea în limite rigide nu au ce căuta în activitatea științifică. În liceul nostru lecțiile se prezintă la nivelul elevilor dotați mediu. Cu „virfurile” lucrăm în

de o exersare a violenței în gândire, a capacității de a găsi soluții, de a-ți întări încrederea în forțele proprii. Sigur, fizica nu înseamnă numai aparate, chiar persistă încă o concepție greșită privind activitatea în cercuri: dacă n-ai făcut un aparat, n-ai făcut nimic! Dar fizica nu este numai electronică, are destule domenii strict teoretice, oferă numeroase posibilități de a înțelege și prezenta fenomenele din alte unghiuri decât cel obișnuit, lucru care duce adesea la descoperirea unor teorii noi, a unor aplicații deosebite. Argumente care să specifice afirmația mea pe fi găsite în lucrările prezentate de elevii noștri la diversele sesiuni de comunicări și referate, în lucrările lor de absolvenți etc. O altă idee pe care doresc să o subliniez în mod deosebit este atmosfera care domnește în liceul nostru. Fără a împieta în vreau fel asupra disciplinei și respectului pentru profesori, bariera mai veche dintre elev și profesor a fost desființată la noi. În felul acesta comunicăm mai ușor, copiii vin la noi în pauze fără nici o reticență pentru a ne spune ce au înțeles, ce au vădit, mergem împreună în tabere, la schi, în excursii, ne aflăm împreună în clasă și în laborator, la corigente și la olimpiade. S-a creat astfel o bună cunoaștere reciprocă, o unitate de interes, de înțelegere, o încredere absolută necesară unei colaborări cu adevărat bune.” (prof. Peter Hirsch, director adjunct)

● „Sigur, laurii culeși la olimpiade de reprezentanți școlii nu pot decât să ne bucure, dar nu aceasta este adevărata finalitate a activității noastre pedagogice. În copiii a căror activitate se va împingi în amfiteatrul învățământului superior, ceea ce a forma specialiști dotați cu o viziune originală asupra științei, în afara oricăror schematism, cu o gândire liberă, mobilă, singura în stare să opereze conexiuni și transferuri absolut necesare în descoperirea unor valorose noutăți în orice domeniu. Ca să fim un bun cercetător, trebuie să știi să observi, să vezi, să scoți un lucru sau un fenomen din făgașul lui obișnuit, dându-i o destinație nouă, neașteptată. Pentru atare performanță ai nevoie, firește, de un vast bagaj de cunoștințe, de o mare ușurință în manevrarea notiunilor, de o motivație împănată, în cele din urmă, sunt direcțiile în care ne străduim să acționăm, stimulăm de glorioasă tradiție ale științei românești, de dorința de a aduce fărâșele noastre noi și prețioase cercetări în domeniile științei și tehnicii.” (prof. George Heseș, director adjunct)

● „Foarte importantă în formarea omului potrivit în locul potrivit mi se pare cunoașterea cât mai timpurie a aptitudinilor și preferințelor fiecărui copil. Numai cunoștințele temeinice pot să-l ajute să aleagă calea cea mai bună pentru propria lui împlinire umană și implicit, pentru împlinirea menirii lui în societate. În liceul nostru funcționează și clasele 1-11, fapt care ne permite să ne cunoaștem elevii încă de la început. Profesori de la cursul liceal vin să țină ore la clasele 1-11, tocmai pentru a cunoaște din timp caracteristicile fiecărui copil și să-l oriente în direcția cea mai potrivită. Ceea ce am observat eu, ca învățătoare, este că, de la un an la altul, ne vin copii tot mai bine dotați intelectual și tot mai exigenți cu ceea ce le oferim, tot mai curioși, mai încredințați. Ei vor să înțeleagă, încă înainte de a ști că fac 2x2, cum funcționează o rachetă cosmică, ce este un accelerator de particule, de ce plutesc oamenii când zboară cu racheta etc. Acești copii au un apetit extraordinar pentru învățare, trebuie doar să știm să le ghicim lungimea de undă. Dorința lor de a cunoaște este primul lucru pe care trebuie să-l stimulăm, fiind una din condițiile esențiale ale marilor descoperiri de mai târziu.” (Hannelore Farsch — învățătoare)

● „Scurt, laurii culeși la olimpiade de reprezentanți școlii nu pot decât să ne bucure, dar nu aceasta este adevărata finalitate a activității noastre pedagogice. În copiii a căror activitate se va împingi în amfiteatrul învățământului superior, ceea ce a forma specialiști dotați cu o viziune originală asupra științei, în afara oricăror schematism, cu o gândire liberă, mobilă, singura în stare să opereze conexiuni și transferuri absolut necesare în descoperirea unor valorose noutăți în orice domeniu. Ca să fim un bun cercetător, trebuie să știi să observi, să vezi, să scoți un lucru sau un fenomen din făgașul lui obișnuit, dându-i o destinație nouă, neașteptată. Pentru atare performanță ai nevoie, firește, de un vast bagaj de cunoștințe, de o mare ușurință în manevrarea notiunilor, de o motivație împănată, în cele din urmă, sunt direcțiile în care ne străduim să acționăm, stimulăm de glorioasă tradiție ale științei românești, de dorința de a aduce fărâșele noastre noi și prețioase cercetări în domeniile științei și tehnicii.” (prof. George Heseș, director adjunct)

● „Sint intru totul de acord cu ceea ce spui. Pentru a obține într-adevăr rezultate remarcabile în munca noastră,

„ÎN ȘTIINȚĂ, SE IMPUNE O DISCIPLINĂ, PE CARE NICI GENIILE N-O POT ÎNCĂLCĂ”

specialitate, a cursurilor de perfecționare la care participăm, trebuie să aducem în cadrul cercurilor sau la orele de meditație completări absolute necesare. Inșuși profesorul trebuie să fie un exemplu de creativitate în specialitatea sa, de aceea, în cadrul atelierelor noastre (de matematică n.r.) există o adevărată emulație în a publica lucrări inedite în revistele de specialitate, în a redacta manuale, în a susține referate la sesiuni de comunicări, în a propune noi și noi metode de lucru cu elevii, tot mai eficiente, mai potrivite datelor psihosociale aflate în continuă evoluție.” (prof. Marilina Ludu)

● „S-a vorbit mult aici despre științele exacte, despre importanța lor, asta însă nu înseamnă că intenționăm să formăm o generație de tehnocrați insensibili, reci ca niște roboți. Științele umaniste contribuie și ele la formarea omului modern. Tot așa cum filosofia este neputincioasă fără cunoașterea științifică, nici omul de știință nu poate crea fără spiritul umanist. Dacă vrei — al filosofiei. Teiul spre al omului este acela de a schimba lumea, de a face mai bună, mai frumoasă. Dar omul de știință nu poate crea decât n-o înțelegi în profunzimea ei? Cunoașterea categoriilor cu care operează filosofia este obligatorie pentru un veritabil om de știință. Ceea ce în formule matematice pare foarte simplu în limbajul natural apare contradictoriu. Cunoștințele filosofice sînt necesare tocmai pentru a putea decripta acest limbaj și înțelegi fenomenele în intimitatea lor. Numai astfel pot avea loc transferurile de cunoștințe, de la un domeniu la altul, generalizările care nu comportă în sine niciun fel de efecte negative. Elevii mei din clasa a XII-a descoperă fascinația aducerii nebănuite ale filosofiei, dar observă și ei și o timorare, pe de o parte din cauza faptului că sunt familiarizați cu categoriile elementare, nu beneficiază măcar de o sumară cunoaștere a istoriei filosofiei, pe de altă parte din cauza preocupării lor de a se concentra pe examenele de bacalaureat și de admitere în facultate. Etică, axiologie, logică, epistemologie sînt domenii în care omul de știință al viitorului trebuie să aibă un rol deplin și care nu pot fi neglijate în perioada de formare.” (prof. Bianca Știubea)

● „S-a vorbit mult aici despre științele exacte, despre importanța lor, asta însă nu înseamnă că intenționăm să formăm o generație de tehnocrați insensibili, reci ca niște roboți. Științele umaniste contribuie și ele la formarea omului modern. Tot așa cum filosofia este neputincioasă fără cunoașterea științifică, nici omul de știință nu poate crea fără spiritul umanist. Dacă vrei — al filosofiei. Teiul spre al omului este acela de a schimba lumea, de a face mai bună, mai frumoasă. Dar omul de știință nu poate crea decât n-o înțelegi în profunzimea ei? Cunoașterea categoriilor cu care operează filosofia este obligatorie pentru un veritabil om de știință. Ceea ce în formule matematice pare foarte simplu în limbajul natural apare contradictoriu. Cunoștințele filosofice sînt necesare tocmai pentru a putea decripta acest limbaj și înțelegi fenomenele în intimitatea lor. Numai astfel pot avea loc transferurile de cunoștințe, de la un domeniu la altul, generalizările care nu comportă în sine niciun fel de efecte negative. Elevii mei din clasa a XII-a descoperă fascinația aducerii nebănuite ale filosofiei, dar observă și ei și o timorare, pe de o parte din cauza faptului că sunt familiarizați cu categoriile elementare, nu beneficiază măcar de o sumară cunoaștere a istoriei filosofiei, pe de altă parte din cauza preocupării lor de a se concentra pe examenele de bacalaureat și de admitere în facultate. Etică, axiologie, logică, epistemologie sînt domenii în care omul de știință al viitorului trebuie să aibă un rol deplin și care nu pot fi neglijate în perioada de formare.” (prof. Bianca Știubea)

VITRINA DRAGOSTEI PĂRINTEȘTI

Declarația cinică a copilului nu-mi iese din minte. La vârsta de 8 ani (în momentul spargerii), teoria pare a se confirma. Mi cumparam jucării, apoi dădeam forma de școală, cărți, caiete, nu-l lipsea nimic... Eu eram ocupată la spital, cei mari cu lecțiile lor... Am crezut că dacă are tot ce-i trebuie, dacă îl las să domnească... Cînd a început să fure? „Așa, pe neștiință. Parcă una dintre fete observat prima: „Mamă, îmi lipsește niște bani, nu cumva ne grăbim să o liniștim, am vrea numai să stăm puțin de vorbă cu ea, cu mama lui, să înțelegem.” Ce? „Cum a fost cu putință?” Virginia M. ne invită în prima cameră a apartamentului. Tot strălucite — mobilă lăcuită, vitrina încărcată de pahare, ceșcuțe și bi-

SĂ ÎNȚELEGI CĂ TOTUL ÎN JURUL TĂU ARE PREȚ

Mi-a fost frică de pedală, mărturisește Maria Mutu. Totul era plăcut în jurul meu, fabrica îmi lăsa o impresie frumoasă, mă fermecase pur și simplu, erau mașini peste tot, fetele erau și ele cam de vîrstă mea, dar, vedeti, nu știu cum să spun, dar mie mi-era frică de pedală. Că prea mergea repede și eu aveam impresia că-mi sare piciorul de pe ea. Maistrul meu de atunci mă încuraja, lui, Maria, trebuia să te adaptezi, că de aia sîntem puși pe modernizare — să ne știi și nouă mai ușor. Eu, fiică, mi trăseseam acasă la mașină, din deseurile lucrurilor mai simple, pentru păpușile copiilor din vecini, și nu mi se părea o treabă atât de complicată. După ce-am înțeles clar că fără modernizare nu se poate, am început cu operațiile mai ușoare. Apoi, cum era și firească, am trecut la cele mai complicate. Nu imediat, desigur. M-au învățat și pe mine, ca și pe celelalte fete din secție, ba una, ba alta. Apoi, mai trăgeam și eu cu ochiul, mai furam din mers meseria. A început să-mi placă — ce spun eu — să-mi placă? — eram chiar înclinată de-așa că putea să lasă din mințile mele.

● „S-a vorbit mult aici despre științele exacte, despre importanța lor, asta însă nu înseamnă că intenționăm să formăm o generație de tehnocrați insensibili, reci ca niște roboți. Științele umaniste contribuie și ele la formarea omului modern. Tot așa cum filosofia este neputincioasă fără cunoașterea științifică, nici omul de știință nu poate crea fără spiritul umanist. Dacă vrei — al filosofiei. Teiul spre al omului este acela de a schimba lumea, de a face mai bună, mai frumoasă. Dar omul de știință nu poate crea decât n-o înțelegi în profunzimea ei? Cunoașterea categoriilor cu care operează filosofia este obligatorie pentru un veritabil om de știință. Ceea ce în formule matematice pare foarte simplu în limbajul natural apare contradictoriu. Cunoștințele filosofice sînt necesare tocmai pentru a putea decripta acest limbaj și înțelegi fenomenele în intimitatea lor. Numai astfel pot avea loc transferurile de cunoștințe, de la un domeniu la altul, generalizările care nu comportă în sine niciun fel de efecte negative. Elevii mei din clasa a XII-a descoperă fascinația aducerii nebănuite ale filosofiei, dar observă și ei și o timorare, pe de o parte din cauza faptului că sunt familiarizați cu categoriile elementare, nu beneficiază măcar de o sumară cunoaștere a istoriei filosofiei, pe de altă parte din cauza preocupării lor de a se concentra pe examenele de bacalaureat și de admitere în facultate. Etică, axiologie, logică, epistemologie sînt domenii în care omul de știință al viitorului trebuie să aibă un rol deplin și care nu pot fi neglijate în perioada de formare.” (prof. Bianca Știubea)

dar unde nu se pune? Fiecare ține să devină o muncitoare etichetă și exemplul din această sint nenumărat. Atita timp cit reprezintă ceva pentru secție, atita timp cit ești o piidă pentru orice nou venit (mi-am spus eu o dată lucrul acesta), nu poți să leși pe poarta întreprinderii alt fel de om decit ceea ce ești. Fetele noastre se califică; știu cel puțin trei operații: să monteze o minică, să aplice un buzun, să monteze un guler. Ca maistrul, fetele mă respectă foarte mult, s-au obișnuit cu mine, iar datoria mea este să le învăț și să le condonez în secție. Ca maistrul trebuie să ai puterea de decizie, să știi să-i convingi pe oamenii cu care lucrezi, cu care petreci împreună un număr de ore, totul în jurul tău are preț. Adela Crivineanu, Vasilica Lică, Mihaela Lungu sînt cîteva dintre cele mai tinere din secție care s-au încadrat la noi și-au prins între timp meseria. Acest colectiv al nostru nu s-a născut ușor și

ză, dacă au „spriteneala miinii”, și își încep ucenicia la fel, cu un tiv de buzunar, la Drobeta-Turnu Severin. Le-au rămas acasă familiile, majoritatea nu au nici o rudă prin oraș, unele sînt și foarte tinere, (au 16, 17 ani) de acestea trebuie să ne ocupăm nu numai aici, în fabrică dar și în acasă și dincolo de poarta căminului. Ele trebuie învățate să se comporte, să se îmbrace, să-și aporțeze îmbrăcămintea, să fie frumoase, să știe din partea cui poți accepta o invitație în oraș, cum să-și aleagă prietenii. Vi se par ușoare lucrurile acestea? Vă asigur eu că nu sînt. Vedeti, fiecare fată are personalitatea ei, vrea să aște cît mai multe și asta e foarte bine, adesea vin cu cele mai neașteptate întrebări: „Intr-o zi vor avea o familie, vor conduce treburile unei gospodării, vor avea o casă de condus. Și cîte nu trebuie într-o casă! De aceea, nouă, maistrilor, ne revine și sarcina preșării „lecțiilor” despre întemeierea și consolidarea unei familii. Pe a-cestea le ținem din mers, facem și producție, facem și educație acolo unde e cazul. Le învățăm pe fete să-și schimbe felul de viață, acolo unde se impune lucrul acesta, este omenesc ca ele să se bucure de cele mai bune sfaturi. În noi găsește și imboldurile de care au nevoie. Am crezut întotdeauna în puterea tinerelor noastre. La început demuram pe care le prindem, ele nu trebuie decit să adauge munca, omenescă și cinstită cu ele însele și cu cel din jur. Și mai este ceva: pentru a fi muncitoare, pentru tovarășii de muncă, pentru acela care îți spun ce să faci și cum să faci un lucru este ceva esențial. Respectul, prețuirea tuturor tovarășilor de muncă, înțelegerea nu pot fi puse în câmpul de altceva, cu atît mai mult, cu cît e vorba de un scop înalt și frumos: îmbunătățirea oamenilor și a muncii lor.

● „S-a vorbit mult aici despre științele exacte, despre importanța lor, asta însă nu înseamnă că intenționăm să formăm o generație de tehnocrați insensibili, reci ca niște roboți. Științele umaniste contribuie și ele la formarea omului modern. Tot așa cum filosofia este neputincioasă fără cunoașterea științifică, nici omul de știință nu poate crea fără spiritul umanist. Dacă vrei — al filosofiei. Teiul spre al omului este acela de a schimba lumea, de a face mai bună, mai frumoasă. Dar omul de știință nu poate crea decât n-o înțelegi în profunzimea ei? Cunoașterea categoriilor cu care operează filosofia este obligatorie pentru un veritabil om de știință. Ceea ce în formule matematice pare foarte simplu în limbajul natural apare contradictoriu. Cunoștințele filosofice sînt necesare tocmai pentru a putea decripta acest limbaj și înțelegi fenomenele în intimitatea lor. Numai astfel pot avea loc transferurile de cunoștințe, de la un domeniu la altul, generalizările care nu comportă în sine niciun fel de efecte negative. Elevii mei din clasa a XII-a descoperă fascinația aducerii nebănuite ale filosofiei, dar observă și ei și o timorare, pe de o parte din cauza faptului că sunt familiarizați cu categoriile elementare, nu beneficiază măcar de o sumară cunoaștere a istoriei filosofiei, pe de altă parte din cauza preocupării lor de a se concentra pe examenele de bacalaureat și de admitere în facultate. Etică, axiologie, logică, epistemologie sînt domenii în care omul de știință al viitorului trebuie să aibă un rol deplin și care nu pot fi neglijate în perioada de formare.” (prof. Bianca Știubea)

acută? Vă respectă? „Da, de respectat, da. Lini zice „sărut mina tăcutule”. Eu mă ocup de educația lui; am și eu un băiat din prima căsătorie. Are 10 ani.” „Vă locuțiți și de acesta?” „Da, cum să nu! Eu îmi fac datoria de părințe — și dau pensie alimentară. De văzut, nu l-am mai văzut de cînd m-am despartit de mamă-să. Și l-a luat, să-și crească!”

acută? Vă respectă? „Da, de respectat, da. Lini zice „sărut mina tăcutule”. Eu mă ocup de educația lui; am și eu un băiat din prima căsătorie. Are 10 ani.” „Vă locuțiți și de acesta?” „Da, cum să nu! Eu îmi fac datoria de părințe — și dau pensie alimentară. De văzut, nu l-am mai văzut de cînd m-am despartit de mamă-să. Și l-a luat, să-și crească!”

CUVINTE CARE NU POT FI ROSTITE

Afară, dincolo de pragul apartamentului întesat de carpete și dantele unde nimic — nici o fotografie, nici o carte de școală, nici o haină — nu amintesc prezenta unui copil, respirăm aerul curat al străzii. Un băleț țirav vine spre noi tîrșindu-și pașii. „Uitați-l, el este. Noroc Costel!” i se așază în cale ofițerul. Ochiul albastru al băiatului scripește scurt sub pleoape. „De unde vii?” „De pe stradă.” „Și ce cauți tu, așa, pe stradă?” „Nimic, da, ce să fac?” „Intrebarea e gravă, îl gîlție în gît, parcă ar da în plins. Albul ochilor devine pe nesimțite tulpure și marginea dactilograficelor brăzdează obrazul copilului: (vitrinele sparte?) se înroșesc. „Cînd ai plecat de acasă?” — „Intreb eu o bănuială.” „Aseară, pe la 11. M-a bătut rău de tot și m-a alungat.” „Cine te-a bătut?” „El.” „Care el?”

Șase ani de acasă

Un loc pe unde au trecut de curînd hotii are în el ceva care te înfioră. Mă gîndesc la femeia care a intrat prima în casă. Parcă și chela s-a răsuțit, mai alint în usă, parcă scriitura dintr-o noapte, în balamalelor a trezit un ecou lugubru. Femeia trebuie să se fi oprit să-l asculte, apoi va fi sornit puțin mai ușor decit ar fi vrut să o recunoască, pe virfurii. Intii, au frapat-o ușile date de perete de la grupa mare și grupa mijlocie. Din prag va fi privit stupefăcit spre zăburile de unde au intrat, rotunzi, zeci de ochi de dupăș, dar, parcă, totuși, mai puțin ca de obicei. Ar fi vrut să renunțe la investigații, să o ia la fugă, să iasă în curte, să aștepte să mai linișască și să sosască vreo colegă, să-i spună acesteia: „Am impresia că...” și să se întoarcă în grădiniță împreună, să nu fie singură... Dar tocmai atunci va fi din urmărele albe — vași, poteci de pași parcă pictați cu var. S-a retras de-a-nădrateala spre hol și acolo, într-un colț mai întănat, a observat ceva ce-i rămăsească. Prima oară o grămadă de moloz, stînghi și tencuială, răspîndite pe dușumea. I-a să-făcut deodată frig și a ridicat încet, cu teamă, ochii în sus. Acolo...

O SURPRIZĂ PREZIVIBILĂ

„Paguba în sine n-a fost mare — îmi spune tînarul ofițer care a întreprins cercetările. Niște pășuni, jucării, cîteva servetele brodate...” Fleacuri! Înăsfășel de a opera și vîrstă spărgătoarelor ne-au determinat să acționăm cu toată viteza. „Vîrstă?” „Îmi atrage atenția un cuvînt. „Da, vîrstă. Urmele pașilor, cît și dimensiunile spăr-

belourii, chiar pernele mari, albe, dantele, clădite una peste alta pe pecămier, ca un imens tort de frică. „Nu știu, nu știu” clatină din cap a neputință. În cameră ne întîmîm și soțul de-al doilea al mamei, bărbatul cu care ea s-a căsătorit acum un an și jumătate. „Mă-am trezit și eu cu mîna în vîrstă pe frică.” „Și Costel?” — „Îndrăznește.” „El? Zău că nu știu! ridică din umeri mama. Cu ceilalți totul a mers ca de la sine, au învățat, v-am mai spus asta se întreprune. Diferența între cei trei și el e mășorșoară. Cînd am rămas să-i cresc singură, fetele și primul băiat terminau liceul. Asta mic, cum să vă spun? Am

banii cîștigați pe prostiile lui? Seul se arată mai compănit în vorbe, dar părea concluzie e aceeași: „De educația lui Costel trebuie să se ocupe alții.” „Cine?” „Păi sînt oameni plățiți anume pentru asta. Ei doi — mama și tatăl vitreg — nu au „posibilități”. Cuvîntul trezește asociatii de idei: posibilități materiale, posibilități spirituale. Primele ar fi din plin. „Unde-i camera lui Costel?” mă interesează. „Asta unde ne aflăm.” „Și el unde doarme mă întreb cu ochii la recămierul înșurmat de dantele. „Pe patul acela pian!” — „Sînt dîntele privirile spre un alt colț al camerei, unde, în spatele unei canapele, se gîlție un cadru metalic. „Și lecțiile, unde și le face?” „Da,

mai bine întrebăți-mă dacă și le face”, intervine tatăl vitreg. „N-are și el, cărți, caiete...” „Da, da, se bălăcărește și întrezărește de obicei a-i bibeloteci unde zac trei caiete cu copierii roșii. Cărțile, nu știu unde sînt.” „Dumneavoastră tîneti legătura cu școala?” o mai întreb. „Da, degrabă școala cu noi, punctează bărbatul. Măicăsa n-are timp să mă meargă și la școală că e ocupată cu alușba și gospodăria. Dar eu, ca pensionar, m-am dus. Desi nu era nevoie, și dirigintele și directorul au tot venit pe la noi.” „Deci știți că băiatul nu învăța, că n-avea tot bătut la cap, se tîmplea mama. Da, ce să-i facem? Uitați-vă, nici acum nu-i acasă.” „A plecat de dimineață, pe la opt, precizează bărbatul, i-am dat un pachetel cu mîncare și nu i se făcea foame. A zis că se duce la pescuit!” „Dumneavoastră cum vă împacăți cu el, vă

mă fac a nu înțeleg. „El”, sonetește copilul cu îndărătnicie. „De ce te-a bătut?” „Fîindcă a rădăcut un cuiț de tăiat folie la cărți; o creuză că l-am luat eu. Pe urmă, l-a găsit, dar mi-a cerut să nu-i spun nimica ei și s-o sterg. Dar și ea a văzut cutitul. Și n-a tăcut cînd m-a rămănit”. „Cine e ea?” „Ea...” — schimb vorba pe lucruri mai optimiste. „Eu așa...” — să muncesc la școala, ca frății mei — ridică ochii Costel. Dar nu se poate...” „Da ce?” „El n-a vrut să mă lase la liceul de mobilă, m-a dat un unel de mecanică; nu-mi place.” „Totul e să termini treapta I, pe urmă poți merge și la mobilă, la școala profesională.” „Da, dar...” înțeleg din oftatul adînc al copilului că timpul e pentru el lung, mult prea lung. „Ai o casă frumoasă aici...” mai încerc. „Nu-mi place.” „Dar unde-ai vrea să locuiești? La vreunul dintre frații tăi?” „La centrul de primire minori!” — mă înfruntă. Și ride scurt, amar. Dacă m-ar lăsa și să mă plimb prin oraș, totul ar fi O.K. acolo. Așa, da, casă!” (Cinismul afișat acum aduce de peste timp cinismul cu care aflăm cîndva: „Mai fur pină fac 14 ani.”) „Cine-i vinovat de tot ce s-a întîmplat cu tine?” „Eu! aproape strigă. Eu, numai eu! Cine să fie, mai vedeți pe cineva pe aproape?”

MONICA ZVIRJINSCHI

„Scînteia tineretului” pe traseele romantismului revoluționar

Oameni locuiți de o livadă

„E atîta liniste încît se aud respirînd copacii”. Da, eu așa cred că el aude pînă și cum respiră copacii. Altfel nu mi-ar compara copacii cu oamenii. Dacă e să te auză care duc spre sediul fermii și a I.A.S. Crevedia drept strădă principală, asta înseamnă că de-o parte a străzii sînt pomi rămași doar cu frunzele care încep să se răsucescă prinzînd un strat de galben și ruginiu, eliberați după săpămîni de roadele pe care le-au ținut semeți pe ramuri, iar de cealaltă parte a ei, neri, nu mai înalt de statul unui om, cu crengile lăsate ispititor spre pămînt. Nici măcar efortul de a te ridica pe cirfuri, de a lua fructul rotund bălînd în zeci de nuanțe, peste care au căzut și soarele și ploaia unei veri și scurte, și lungi. Scurte, pentru cei plecați în concediu, lungi, pentru cei care i-au măsurat și orele zilei și ale nopții de noodilna. Il rop pe inginerul Alexandru Diniță, șeful fermei nr. 4 a I.A.S. Crevedia, să-mi arate în care dintre mări a tras toamna cu arcul. Apăsarea o ramură la întîmplare sau poate eu mă înșel, și nu toamna la întîmplare a fost aleasă ramura cu pricina și, aproape oscarice, am de făcut tăierile în verde la câș după 15 septembrie, tratamentul de toamnă, arăturile, tăierile după 15 noiembrie, tratamentele de iarnă, tăierile de iarnă. De la frumusețea copacilor înfloriți în primăvară, pînă la maturitatea livezii în toamnă, nu este doar un singur pas. Avem producții fantastice, ne-am format un colectiv de oameni care au acumulat experiență. Se poate spune că dacă oamenii s-au angajat cu toată ființa lor la obținerea unor recolte care să ne bucure, nici livrada n-a rămas nepasată eforturilor noastre. Cele șapte specii pomifere pe care le cultivăm: cires, vișin, măr, păr, cais, pieric, prun înflorind și dînd rod pe rând, din primăvară pînă-n toamnă, cu fructele lor dinaintea cunoștințelor de toamnă și cele de după sînt însăși rațiunea de a fi a acestei livezi.

Alexandru Diniță, cel cărui îi place să afirme că livada este a doua sa iubire după viticultură. Lucia Pirvu, ingineră stagiară, subînd la rînd ei farmecul și demnitatea acestui spațiu pe care poți să-l transformi uneori în poveste. Ion Tîghesu, economist, umîndu-se în fața urtăsei cărării în care nu mai pridădese să scape adîlțetea cu fructe pe care cineva ca serie „PRACIL”. Petre Marin, mecanic de întreținere și om de nădejde al pomilor, și toți cei care au grîbi cu fructele acestei toamne să se îndrepte la timp spre piețe și de aici mai departe, spre cămăritile noastre care le așteaptă crude sau transformate în conserve, împărțindu-le această inimă din livezile toamnei pe care un cocor e gata să o trageze.

Se aude un tropot de cai prin livezi. E doar zgomotul din fructele acestei toamne care cad, desprinzîndu-se de ramuri, ca niște mici parașute care nu se mai ducînd. Semei cu trebuie puse la adăpost cit mai repede...

De-o parte a aleii — o livadă pustie, de cealaltă parte — copacii plini încă pe rod. E poate mai tristă imaginea celor răsați fără de roade, dar mai sigură pentru cei din livadă și pentru noi, cei aflați la oraș care le așteptăm să ne sărbătorim așa cum se cuvine.

Să cunoști puterea pămîntului

Ion Grigore, e drept, sta acuma la umbra unui atelaj, mai împlînge palăria pe spate, ca să-l bată bine răcoarea umbrei în fața, dar, pînă nu adîncești, cînd am trecut înspre pădure, ca să văd cit de înaltă e floarea soarelui, cit s-a înălțat porumbul înspre cer, a stat tot în dreapta drumului sub soare, și pe drum, de unde atîta umbră? „Ai noștri au crezut în pămînt, zice, rar cite unul să plece cu serviciul prin oraș, dar casa tot și-au ținut-o aici, ca, nu-i păcat? Aștia, noi, fărâni, am rămas pe talpa pămîntului. Și vedeți, mai zice, au ei fărâni noștri din Brezoienele un fel de a fi care sînt de poveste, dar asta îi face mai hornic, și-i aduce mai în fața. Acum, e toamnă, și noi ne-am pus să culegem ce-am semănat, că așa stă în firea lucrurilor, toamna să culegi și să vezi dacă roadele sînt pe măsura efortului. Asta-i! Că toamna e după cum și-o face omul. Că, uite, ați venit dumneavoastră pe drum să mă întrebați cum e. Și eu vă spun: am arat, am semănat, am plîvit, am pus îngrășămint, dacă a fost secetă — ne-am intristat, dacă a ploiat — ne-am bucurat, și n-a fost zi și noapte să nu văsim la toamna asta. Pentru că așa e și firesc: cînd omul face cite ceva și depune efort, se gîndește cum o să fie lo strîns și cit o să hage în hambare. Și n-a fost anotimp pînă la recoltă să nu stăm strîngi pe lingă ea. Și atunci, eu, Ion Grigore, care vă spun că ochi cu ochii încheși cîmpurile astea roată împrejur, că și legit la ochi m-aș descură pe ele, eu întreb: cum au fost recoltele noastre?” „Bune!” zic eu de acum convîns. Ion Grigore se uită la mine, mă cîntărește, din ochi, și priceapa cit știu și cit nu știu despre pămînt, că poate, se îndoiește el, oii și despre el numai din cărți, și numai din cărți nu-i de ajuns, și zice: „Că dacă tragem linie și adunăm, că asta-i menirea (aramului din septembrie) să tragă linie și să adune, pot să vă spun că recoltele au fost supra-”. Și, n-o să vă spun numai eu asta, ci toți pe care-i găsiți pe cîmp, acum, la ceas de toamnă. Noi, din șapte frați, cinci

Tablou cu porumb și floarea-soarelui

N-am nici cal, nici căldret la îndemînă cu să-mi dau seama, ca pe timpul strămoșilor, dacă porumbul acela este foarte înalt. Trucid prin el, te simți ca într-o pădure. O pădure care fîștește mult pentru că, paradoxal, nu atunci cînd e verde, porumbul e bun, și nici atunci cînd floarea-soarelui își rotește capitele după

puternic angajat în soluționarea problemelor majore ale producției. Ce faci și ce ar trebui să faci în întreprindere, taurăse inginer? Avem să le înfășșăm peste un ceas într-una din soale, la Brezoiene, și nici una dintre cele două ingineri nu s-a mirat de întrebare. „Întreprinderea noastră este cîmpul, nu se răspunde, acolo unde trebuie să supraveghem mașinile, viteza lor de lucru, eficiența. Nu trebuie uitat nici o clipă că fiecare oră de lucru contează, că recoltele trebuie puse la loc sigur. A fost o toamnă bună, pe măsura încreșterii de efort a oamenilor. Cu atît mai mult cu cit ea a fost darnică cu fiecare dintre noi, tot ce aduce cu atîta generozitate reprezintă averea cîntărită în tone de produse din care nici un kilogram, nici un bob, nu trebuie uitat sau abandonat pe cîmp.”

Ion Petreache, vicepreședintele al Consiliului popular Brezoienele, inginerela Marina Rusu și Valeria Suru, mecanizatori Ion Ionuțu, Matei Alexandru, Nicolae Panait, Mihai Radulescu, Ion Neagu, de la Brezoienele sînt doar cîțiva dintre cei mulți care înfîlșă această toamnă așa cum se cuvine. Și mă gîndesc că dacă unii oameni, asemeni inginerului Constantin Hiescu, asemenea multora, ca el, n-au vrut să părăsească pămîntul și s-au legat de ogor, asta înseamnă că au avut încredere în puterea lui și că poate, cine știe, undeva, pe aproape, din generații în generații, și-au păstrat rădăcinile în pămînt.

Bate ceas de toamnă și fiecare dintre noi, aflat în inima ei, e cuprins de fan-tezia unui bijutier. Ea nu face altceva decît să urmeze un desen pregătit cu vreo două anotimpuri mai înverme, an-ticipat de noi toți, îmbogățit de un legămint ce o vom face să fie bogată. E toamnă iar și constatările nu e doar un simplu refren pe care îl fredonăm nostalgic. Poate că ea, toamna, are o identitate precisă, grea de confundat. Cert este că a venit înspre noi amestecă-tă înă în vară, cu rinzorii fierbinți, dar diminețile și serile răcoase ne aduc

la cunoștință că nu mai e mult și vom vorbi de echiocit. Recoltele sînt mari și frumoase și, chiar dacă sîntem tentați să le punem note și să le clasăm, o facem din dorin-ța de a demonstra cit de spectaculoase sînt și cit ne bucurăm pentru ele. Poate că toamna este un continent care se organizează în forme deosebite încă din ajunul toamnei trecute. Arhi-tectura lui propășe cu generozitate tot mai îmbietoare mireme și nuanțe, fie că este vorba de o gutuie luminid într-o țereastră, fie că este vorba de o cioriebină

din care doar un singur bob spart pe cerul gurii îți sărărește imaginea întregă a unei vii, de un măr înaltan pe care cineva și-a aflat corionle dintre cele mai proaspete, de o floare a soarelui înlă-cînd înspre noi fata bălănt în cuburi de semințe, de o stăruie de porumb adunadu-si, bob lingă bob, aurul scil-pilor. Din pămînt, din ramuri, de pe tulpini, dintr-un vrei adunăm roadele pînă în ultima zi a toamnei, ispititoare și parfumate, reunite într-o imă-gine atînsă nu doar de privirea, ci și de miunle noastre.

Chinul directorului Costache Anastasie pe care îl pășim din întîmplare la sediu, e imprumutat mult din blîndețea concușii, e acorului autumnal în ansamblu. Acelasi lucru se dovedește și în fața și vorbele lui Costache Anastasie. Povestindu-ne despre numeroasele soiuri de struguri aflate în colecția stațiunii (colecția, da, acesta e termenul: în fond ce altceva sînt podgoriile toamne dacă nu făcătoare pinacotece repetate?), directorul pîne în cuvînt dulcețea, nu mai multă, dar nici mai puțin decît au aramatele haube de strugure. În privința soarelui, aflăm că pe cele 1650 de hectare ale livezii din Greaca, acestea sînt în jur de 800 la număr, multe dintre ele fiind create sau ameliorate chiar aici, în comună. Așa e, bunăoară, cel care poartă numele aser-trii. Lui i se adăpă soarelui Xenia Tamara, Muscatul de Hamburg, clon 424 și altele. Toate se caracterizează prin excelente calități gustative și, nu în ultimul rând, prin producții deosebit de mari la hectar.

„De început, deci, toamna începe la Greaca încă din vară. Ia sîrșit spre strîșitului în octombrie. Nu făcătoare încă n-ar face față culegătorii! Sînt citeva soiuri a căror recoltare trebuie făcută doar după ce s-a coborît neste ciorchini argintii race al bruniei.” În timp ce ne spune toate acestea, inginerul Costache Anastasie respiră ușor cu degetele arîntului coborît în părul său. El este semnului luminos al celor douăzeci și cinci de întîlniri pe care în-terlocutorul nostru le-a avut pînă acum cu toamna, numai și nu-mai la Greaca. „Au fost, zice, frumoase toate toamnele petrecute aici. Mai frumoasă însă decît toate e, de fiecare dată, toamna nou venită.”

În interiorul unui manual de horticultură

La Vidra, în cadrul Institutului pentru legumicultură și flori-cultură, de fiecare dată toamna aduce cu ea răspunsuri concrete la întrebările pe care cercetătorii le fac în durata celorlalte a-notimpuri cu privire la creșterea și sîndăteea legumelor. Mai ales a legumelor, fiindcă floric, cum bine se știe, au ca anotimp ja-rarilor primăvară. Al senzația, nimerind la ceasul toamnei pe drumul care leagă șoseaua ce rîne dinșpre București cu parilionul Institutului, să te afli în interiorul unui manual de horticultură. Intr-un anume fel așa și este, cu singura mențiune că paginile, adică soarele, nu sînt suprapuse, ci aşezate unele în prelungirea celorlalte. Cum întînderea lor e distul de mare, te vezi nevoit să resunții la miun, multumindu-te să te răsfășiești, pe îndelete, cu ochii. Ceea ce, de altmîzieri, și facem, lată, bunăoară, sola roșilor, sau hai să le spunem „tomatelor” să nu ne audă vreunul din cei 90 de cerceta-torii ai Institutului și să se supere pe noi. De ce să nu recunoștem, privindu-le sîntem tentați să credem că puțin mai înainte noastră a trecut pe aici un pictor hornic, dîndu-le cu un roșu ulbitor de riu. Mai că-i vine să zici că ei în fața o puderie de locuri mă-runte, frumos încheinate de verdalele parcelorlor cu ardei și varza și de rimeții celei cu rinete. Te atîngi stăpînit cu pic de teama

de a nu te arde cîmca și constai că sînt, într-adevăr, roșii. E prea tîrziu ai roșit deja cîntărit! Virgil Poli, directorul adjunct cu probleme științifice al Institutului, nu se supără însă, mai mult, se hotărăște să te zică și el la roșii. Lată, mai departe, sola, adică pagina, pepenilor. Dăm și aici de același roșu intens, dar numai după ce ne Jolosim de lama lăcioasă a unui cuțit. Spîntocul, pepenele plînge cu lacrimi roșii, „avîntînd” spre noi o armă născleptă de maternală, fabricată parca în cea mai perfecționată distilerie a lumii: vegetale. Trebuie menționat că la Vidra, cînd mîncăm un pepene, nu e ca acasă, în sensul cu semințele le arunci la coș, aprind numai miezul dulce și zemos. La Vidra, mai înainte de toate, conțeaă semințele. Tocmai de asta, fie că sînt de pepene, fie că sînt de ardei ori de roșii, semințele sînt strînse cu grijă, urzînd ca nu vîtăz lor apa-rent lîngăstă să se amestecă ei, cercetătorii, pentru a vedea ce și cum. Ce mutații genetice pot fi provocate în structura lor, pentru a se obține recolte din ce în ce mai mari și mai valoroase în viitor. Cum trebuie separate cele de calitate superioară de cele obișnuite, mai puțin dotate „fizicologic”.

„În toamna aceasta, ne spune Virgil Poli, sîm finaliza, credem, o metodă prin care determinarea proporției de semințe autofecun-date, adică valorarea din punct de vedere genetic, să se poată face într-un timp foarte scurt. Se vor realiza, astfel, însemnate eco-nomii de energie și teren, fiind, totodată, eliminate din producție loturile de semințe necorespunzătoare. Autorii metodei, aflate deja într-o fază avansată de studiu, sînt tinerii cercetători Cornel Ponecă și Florin Găpșu.”

Ca și directorul științific, aceștia doi sînt arși de soare, ceea ce ne provoacă inițial un fel de mirare, gîndindu-ne că munca de la-borator e ogrecum la umbră. Abia cînd mi se precizează că la Vidra cel mai complet și, în același timp, cel mai mare laborator e cîmpul, înțelegem cum stau lucrurile. Treceam prin fața altor și altor pagini. Peste tot, ordine desăvîrșită. Manualul de horticultu-rura numără citeva sute bune de hectare. Ne-ar fi imposibil să-l „inspectăm” în anunsăminte. Ne tregem împăcoți în afara coper-ților, umărînd în vreme cum severul referent științific care e toamna a rămas înăuntru, răsfoind pagină după pagină fără pu-tința de a face vreun reproș.

Pinacoteca vegetală

La Greaca, toamna a venit mai repede, mult mai repede decît în alte locuri din țară. Cam pe la sfîrșitul lui iulie, adică, De altfel, așa se întîmplă în fiecare an. Legat de asta, s-ar putea în-țelege că anotimpurile au aici altă ordine și altă durată decît cele știute. Dar nu este așa. Dacă toamna începe ceva mai devreme la Greaca, e pentru că vara, fără o și încheia cîntărit, o îngăduie în teritoriul ei, rămînînd să părăsească amîndouă, amăr lîngă umăr, înainte. De ce e bine, însă, cit de grabnic toamna în frumoasa așe-zare giurgiuveană aflată nu foarte departe de Dunăre? E bine, datorită Stațiunii de cercetare și producție vitivinicolă de aici, mai exact spus, în virtutea faptului că ea, această stațiune, e prima din țară care începe, încă din miezul verii, culesul strugurilor. Așadar, sosirea censeurilor toamnei propriu-zise se desfășoară la Greaca pe fond de parfumuri și arome intrate de destulă vreme în fructele.

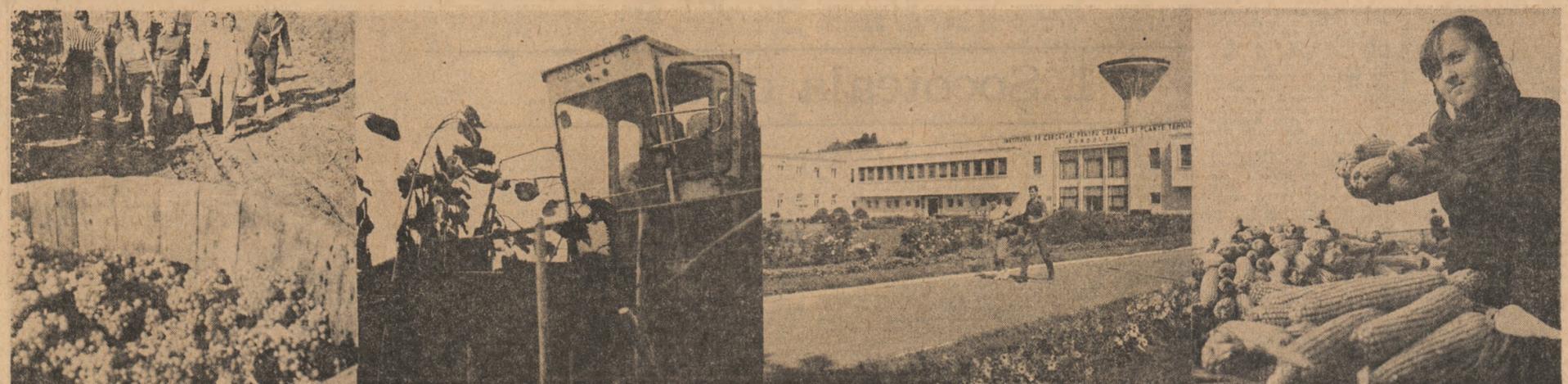
„De ce ne privește, am sosit aici odată cu omologarea calenda-ristică a toamnei. A trebuit, înaintînd spre poarta satului anun-țată de săgețile citorva indicatoare, să ne lăsăm însoșiți kilometri în sir de plantății întinse de viță de vie, dincolo de care, cu toate eforturile făcute, ochii n-au reușit să descopere decît linia tremurată a orizontului. Altmînteri, liniște, o liniște limpede veșărată abundent între malurile care sînt pămîntul și cerul, tocmai bună pentru a-ți o-gîndi în ea, pînă la cele mai mici amănunțe, sufletul.” Așezat pe o platformă înaltă, în apropierea locului pe care al-ludă, nu cu prea mulți ani în urmă, se întîndea luciul unor lucruri uriașe, sediul Stațiunii de cercetare și producție vitivinicolă era statura unui conac înșingurat, a cărui menire pare a fi cea de paz-nic blind al departărilor și, de ce nu, al liniștii țirate de o mină „pricepută” în rama verde-ruginie a toamnei. Chinul directorului Costache Anastasie pe care îl pășim din întîmplare la sediu, e imprumutat mult din blîndețea concușii, e acorului autumnal în ansamblu. Acelasi lucru se dovedește și în fața și vorbele lui Costache Anastasie. Povestindu-ne despre numeroasele soiuri de struguri aflate în colecția stațiunii (colecția, da, acesta e termenul: în fond ce altceva sînt podgoriile toamne dacă nu făcătoare pinacotece repetate?), directorul pîne în cuvînt dulcețea, nu mai multă, dar nici mai puțin decît au aramatele haube de strugure. În privința soarelui, aflăm că pe cele 1650 de hectare ale livezii din Greaca, acestea sînt în jur de 800 la număr, multe dintre ele fiind create sau ameliorate chiar aici, în comună. Așa e, bunăoară, cel care poartă numele aser-trii. Lui i se adăpă soarelui Xenia Tamara, Muscatul de Hamburg, clon 424 și altele. Toate se caracterizează prin excelente calități gustative și, nu în ultimul rând, prin producții deosebit de mari la hectar.

„De început, deci, toamna începe la Greaca încă din vară. Ia sîrșit spre strîșitului în octombrie. Nu făcătoare încă n-ar face față culegătorii! Sînt citeva soiuri a căror recoltare trebuie făcută doar după ce s-a coborît neste ciorchini argintii race al bruniei.” În timp ce ne spune toate acestea, inginerul Costache Anastasie respiră ușor cu degetele arîntului coborît în părul său. El este semnului luminos al celor douăzeci și cinci de întîlniri pe care în-terlocutorul nostru le-a avut pînă acum cu toamna, numai și nu-mai la Greaca. „Au fost, zice, frumoase toate toamnele petrecute aici. Mai frumoasă însă decît toate e, de fiecare dată, toamna nou venită.”

„De început, deci, toamna începe la Greaca încă din vară. Ia sîrșit spre strîșitului în octombrie. Nu făcătoare încă n-ar face față culegătorii! Sînt citeva soiuri a căror recoltare trebuie făcută doar după ce s-a coborît neste ciorchini argintii race al bruniei.” În timp ce ne spune toate acestea, inginerul Costache Anastasie respiră ușor cu degetele arîntului coborît în părul său. El este semnului luminos al celor douăzeci și cinci de întîlniri pe care în-terlocutorul nostru le-a avut pînă acum cu toamna, numai și nu-mai la Greaca. „Au fost, zice, frumoase toate toamnele petrecute aici. Mai frumoasă însă decît toate e, de fiecare dată, toamna nou venită.”

„De început, deci, toamna începe la Greaca încă din vară. Ia sîrșit spre strîșitului în octombrie. Nu făcătoare încă n-ar face față culegătorii! Sînt citeva soiuri a căror recoltare trebuie făcută doar după ce s-a coborît neste ciorchini argintii race al bruniei.” În timp ce ne spune toate acestea, inginerul Costache Anastasie respiră ușor cu degetele arîntului coborît în părul său. El este semnului luminos al celor douăzeci și cinci de întîlniri pe care în-terlocutorul nostru le-a avut pînă acum cu toamna, numai și nu-mai la Greaca. „Au fost, zice, frumoase toate toamnele petrecute aici. Mai frumoasă însă decît toate e, de fiecare dată, toamna nou venită.”

„De început, deci, toamna începe la Greaca încă din vară. Ia sîrșit spre strîșitului în octombrie. Nu făcătoare încă n-ar face față culegătorii! Sînt citeva soiuri a căror recoltare trebuie făcută doar după ce s-a coborît neste ciorchini argintii race al bruniei.” În timp ce ne spune toate acestea, inginerul Costache Anastasie respiră ușor cu degetele arîntului coborît în părul său. El este semnului luminos al celor douăzeci și cinci de întîlniri pe care în-terlocutorul nostru le-a avut pînă acum cu toamna, numai și nu-mai la Greaca. „Au fost, zice, frumoase toate toamnele petrecute aici. Mai frumoasă însă decît toate e, de fiecare dată, toamna nou venită.”

Pagină realizată de ARETA SANDRU, ȘTEFAN MITROI, Foto: EMIL PLECAN, VALERIU TANASOF

